

Vegetatiekunde (plantensociologie)

Vegetatiekunde is een wetenschap die zich bezighoudt met de soortensamenstelling van de plantenbegroeiing in een gebied, in samenhang met de omgeving (milieu). Er wordt vanuit gegaan dat elke plantensoort een voorkeur heeft voor bepaalde milieumomstandigheden, zoals vocht, licht, zoutgehalte, voedselrijkdom of de zuurgraad van de bodem, maar ook invloeden van buitenaf, bijvoorbeeld (natuur)beheer.

Plantensoorten die dezelfde voorkeur hebben vormen een vegetatietype, ook wel *syntaxon* genoemd. Momenteel worden er ca 110 verschillende vegetatietypen onderscheiden binnen de Nederlandse (brakke) kwelders en stranden. De centrale eenheid van syntaxa is een *associatie* of plantengemeenschap, waarvan er 68 op de kwelders in Nederland kunnen voorkomen. Daarnaast komen er nog ca 25 zgn. *rompgemeenschappen* voor; dit zijn vegetatietypen die meestal door 1 soort worden gedomineerd. Een groep associaties met een bepaalde overeenkomst heet *verbond*. In de Nederlandse kwelders vinden we 16 verschillende verbonden. Een voorbeeld is het Verbond van Gewoon kweldergras, dat ook wel de 'lage kwelder' wordt genoemd. De 16 verbonden worden verenigd in 13 *orden*, en deze 13 orden worden weer verenigd in 12 *klassen*. Voorbeelden zijn: de Klasse der vloedmerkgemeenschappen, de Zeekraal-klasse en de Zeeaster- of kwelderklasse.

In de wetenschappelijke naamgeving zijn al deze niveaus terug te vinden.

- Associaties hebben de uitgang *-etum* (bijvoorbeeld *Puccinellietum maritimae*);
- Verbonden eindigen op *-ion* (bijvoorbeeld *Puccinellion maritimae*);
- Orden eindigen op *-etalia* (bijvoorbeeld *Glauco-Puccinellietalia*)
- Klassen eindigen op *-etea* (bijvoorbeeld *Asteretea tripolii*)

Een schematisch overzicht van alle plantengemeenschappen die in de Nederlandse kwelders en aanliggende gebieden voorkomen wordt hieronder per zone gegeven.

Het intergetijdegebied en brakke wateren

ZOSTERETEA (Zeegras-klasse)

Zosteretalia

Zosterion

Zosteretum noltii (Associatie van Klein zeegras)

Zosteretum marinae (Associatie van Groot zeegras)

RUPPIETEA (Ruppia klasse)

Zannichellio-Ruppietalia

Ruppion maritimae

Ruppium maritimae (Associatie van Snavelruppia)

Ruppium cirrhosae (Associatie van Spiraalruppia)

Embryonale duintjes en groene stranden

CAKILETEA MARITIMAE (Klasse der vloedmerkgemeenschappen)

Atriplicetalia littoralis

Atriplicion littoralis

Atriplicetum littoralis (Strandmelde-associatie)

Salsolo-Honckenyon peploides

Salsolo-Cakiletum maritimae (Associatie van Loogkruid en Zeeraket)

De pionierzone

SPARTINETEA (Slijkgras-klasse)

Spartinetalia

Spartinion

Spartinetum townsendii (Associatie van Engels slijkgras)

THERO-SALICORNIETEA (Zeekraal-klasse)

Thero-Salicornietalia

Thero-Salicornion

Salicornietum dolichostachyae (Associatie van Langarige zeekraal)

Salicornietum brachystachyae (Associatie van Kortarige zeekraal)

Suaedetum maritimae (Schorrenkruid-associatie)

ASTERETEA TRIPOLII (Zeeaster-klasse)

Glauco-Puccinellietalia

Puccinellio-Spergularion

Puccinellietum distantis (Associatie van Stomp kweldergras)

De lage kwelderzone

ASTERETEA TRIPOLII (Zeeaster-klasse)

Glauco-Puccinellietalia

Puccinellion maritimae

Puccinellietum maritimae (Associatie van Gewoon kweldergras)

Plantagini-Limonietum (Associatie van Lamsoor en Zeeweegbree)

Halimionetum portulacoidis (Zoutmelde-associatie)

De middelhoge kwelderzone

ASTERETEA TRIPOLII (Zeeaster-klasse)

Glauco-Puccinellietalia

Puccinellio-Spergularion

Parapholido strigosae-Hordeetum marini (Zeegerst-associatie)

Armerion maritimae

Juncetum gerardi (Associatie van Zilte rus)

Armerio-Festucetum litoralis (Associatie van Engels gras en Rood zwenkgras)

Junco-Caricetum extensae (Kwelderzegge-associatie)

Artemisietum maritimae (Zeealsem-associatie)

Atriplici-Elytrigietum pungentis (Strandkweek-associatie)

SAGINETEA MARITIMAE

Saginetalia maritimae

Saginion maritimae

Sagino maritimae-Cochlearietum danicae (Ass. van Zeevetmuur en Deens lepelblad)

De hoge kwelderzone

ASTERETEA TRIPOLII (Zeeaster-klasse)

Glauco-Puccinellietalia

Armerion maritimae

Atriplici-Elytrigietum pungentis (Strandkweek-associatie)

SAGINETEA MARITIMAE

Saginetalia maritimae

Saginion maritimae

Sagino maritimae-Cochlearietum danicae (Ass. van Zeevetmuur en Deens lepelblad)

Centaurio-Saginetum (Associatie van Strandduizendguldenkruid en Krielparnassia)

PLANTAGINETEA MAJORIS (Weegbree-klasse)

Plantaginetalia majoris

Polygonion avicularis

Plantagini-Lolietum perennis (Associatie van Engels raaigras en Grote weegbree)

Coronopodo-Matricarietum (Associatie van Varkenskers en Schijfkamille)

Agrostietalia stoloniferae

Lolio-Potentillion anserinae

Trifolio fragiferi-Agrostietum stoloniferae (Ass. van Aardbeiklaver en Fioringras)

Ononido-Caricetum distans (Associatie van Kattedoorn en Zilte zegge)

De brakke kwelderzone

SPARTINETEA (Slijkgras-klasse)

Spartinetalia

Spartinion

Spartinetum townsendii (Associatie van Engels slijkgras)

ASTERETEA TRIPOLII (Zeeaster-klasse)

Glauco-Puccinellietalia

Puccinellion maritimae

Puccinellietum maritimae (Associatie van Gewoon kweldergras)

Armerion maritimae

Juncetum gerardi (Associatie van Zilte rus)

Blysmetum rufi (Rode vies-associatie)

Oenanthe lachenalii-Juncetum maritimi (Associatie van Zeerus en Zilt torkruid)

BIDENTETEA TRIPARTITAE

Bidentetalia tripartitae

Bidention tripartitae

Chenopodietum rubri (Associatie van Ganzenvoeten en Beklierde duizendknoop)

Eleocharito acicularis-Limoselletum (Slijkgroen-associatie)

PLANTAGINETEA MAJORIS (Weegbree-klasse)

Agrostietalia stoloniferae

Lolio-Potentillion anserinae

Triglochino-Agrostietum stoloniferae (Ass. van Moeraszoutgras en Fioringras)

PHRAGMITETEA (Riet-klasse)

Phragmitetalia

Phragmition australis

Scirpetum tabernaemontani (Associatie van Ruwe vies)

CONVOLVULO-FLIPENDULETEA (Klasse der natte strooiselruigten)

Convolvuletalia sepium

Epilobion hirsuti

Oenanthe-Althaeetum (Associatie van Strandkweek en Heemst)

Kwelvegetatie in brak milieu

PARVOCARICETEA (Klasse der kleine zeggen)

Caricetalia davalliana

Caricion davalliana

Parnassio-Juncetum atricapilli (Associatie van Duinrus en Parnassia)

Junco baltici-Schoenetum nigricantis (Knopbies-associatie)

Een overzicht van alle in Nederland voorkomende syntaxa is te vinden op [www.**synbiosys**.alterra.nl](http://www.synbiosys.alterra.nl)